

**Література:**

1. Маштолер О. Художні описи та оповідання школярів. Початкова школа. 1998. № 4. С. 7–9.
2. Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів. 1–4 класи (зі змінами). Тернопіль: Мандрівець, 2015. 256 с.
3. Палихата Е. Я. Дидактичний текст у методиці навчання української мови: навчально-методичний посібник. Тернопіль: ФОП Осадца Ю. В., 2018. 207 с.
4. Савченко О. Я. Літературне читання: підручник для 2 класу. Київ: Видавничий дім «Освіта», 2012. 160 с.
5. Савченко О. Я. Літературне читання. Українська мова. 3 клас: підручник для загальноосвітн. навч. закл. К.: Видавничий дім «Освіта», 2013. 192 с.

*Palykhata E. Ya.*

THE METHOD OF PERCEIVING THE IMAGE OF THE CHARACTER OF AN ARTISTIC WORK  
IN THE CONDITIONS OF THE INTERRELATION OF LANGUAGE AND LITERATURE

*The article describes the method of work on the characterization of images of characters in works of art in elementary school in literary reading lessons. The role of psychological peculiarities in the perception by younger students of the content of the artistic work with the help of characterization of images of literary characters, which is carried out taking into account text-making, literary, linguistic, and didactic features of the text, is revealed. The attention is focused on possible analysis of texts taken from the textbooks of literary reading for the second and third grades, which show the educational aspects of artistic texts, images of the characters - portrait characteristics, actions, character's behavior, statements, attitude towards people and the environment.*

*The technique of artistic perception of characters' images is proposed in accordance with such parameters as constative, the purpose of which is to promote the general acquaintance with the text and place of each hero within the framework of the work, and to develop the initial impression of the behavior of each character; analytical, under which conditions the problems of heroes, actual situations of their behavior and communication are considered; aesthetic, which ensures successful perception of the content of the work, heroes and events, reflected by the author.*

*The important structural components of the methodical work on familiarizing the students of elementary school with the images of the characters of the literature in the linguistic coverage of the portrait characterization, the vital position of each hero are described with the help of appropriate methods, techniques and means that help to perceive the image of each character depicted by the author of the work of art.*

*The important structural components of the methodical work on familiarization of elementary school students with the characters of artistic literature in linguistic elucidation of portrait characteristics, life positions of each character with the help of appropriate methods, techniques and tools are described. They help perceive the image of each character depicted by the author of a work of art.*

*Key words: problems of perception, a work of art, image of the character, methods, techniques, learning tools, literary and linguistic analysis.*

*Дата надходження статті: «28» вересня 2018 р.*

**УДК 378.14**

**Мізюк В. А.\***

**ЗМІШАНЕ НАВЧАННЯ ЯК ПРОБЛЕМА СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ**

*В умовах сучасного інформаційного суспільства перед освітою поставлено завдання пошуку та вдосконалення методів навчання, які зорієнтовані не лише на освітні вимоги, а й на особливості студента.*

*Система дистанційного навчання, яка є орієнтиром упровадження електронного навчання в освітній процес, має як позитивні, так і негативні аспекти під час організації*

\*© Мізюк В. А.

діяльності викладачів і студентів. Змішане навчання як форма інтеграції дистанційного й традиційного навчання сприяє усуненню недоліків дистанційної освіти й підвищенню традиційного навчання за рахунок інтеграції цих форм під час організації освітнього простору.

У статті розкрито сутність поняття «змішане навчання», визначено його ознаки, а саме: форма навчання відноситься до традиційного; певна частина навчання реалізується у віддаленому режимі; розміщення в мережі Інтернет чи віртуальному просторі закладу навчальних матеріалів; є персоналізованим. Це допомогло виявити позитивні риси інтеграції змішаного навчання з дистанційним.

Показано, що впровадження інноваційних форм навчання не завжди сприймається викладачами одноставно. Негативне ставлення пов'язано з усталеними традиційними поглядами та неволодінням викладачами вміннями працювати з цифровими ресурсами. Розкрито підхід до вирішення протиріччя між вимогами цифрового суспільства, сучасної освіти й недостатнім рівнем володіння педагогічним складом університету навичок ІКТ. Організація постійно діючого консультативного відділу з упровадження краєвих методик змішаного навчання дозволить проводити науково-методичний супровід проекту на основі дослідження понятійно-термінологічного апарату, вивчення моделей змішаного навчання та їхніх можливостей в організації аудиторної й самостійної роботи; допоможе розробити дієву методичку, інструментарій і практичні рекомендації для організації й супроводу змішаного навчання в освітньому процесі університету.

Ключові слова: інформаційне суспільство, цифрові технології, дистанційна освіта, недоліки дистанційної освіти, змішане навчання, ознаки змішаного навчання, позитивні аспекти змішаного навчання, підвищення кваліфікації педагогів.

Поширення новітніх інформаційно-комунікаційних технологій в економіці, виробництві й освіті призводить до зміни характеру й складу компетентностей сучасних фахівців, серед яких особливо виділяють цифрові [2, с. 396]. У зв'язку з цим змінюються й вимоги до освіти, яка має стати більш мобільною, персоналізованою, орієнтованою на розвиток у молоді креативності, творчості, а не на передачу готових знань. Як зазначено в Законі України «Про освіту» [11], методи й засоби сучасної освіти мають сприяти формуванню вільної й активної особистості. Та для цього педагоги повинні змінити своє ставлення до цифрових технологій і знайти шляхи їхнього ефективного використання в освітньому процесі.

В умовах істотного зменшення розмірів цифрових технічних засобів, збільшення можливостей доступу до Інтернету, створення всевітньої електронної бібліотеки, розвиток змішаного навчання як нової форми організації освітнього процесу, яка інтегрує денне, дистанційне та електронне навчання, є нагальною потребою освіти. Система дистанційного навчання Moodle як інструментальне середовище для розробки онлайн-курсів відрізняється багатством функціонала, гнучкістю, надійністю й простотою застосування. Її використання для організації змішаного навчання має дати ще більш вагомий результат.

Особливості електронного та дистанційного навчання як технологічної основи моделі змішаного навчання, способи підвищення ефективності підготовки педагогів засобами інформаційних технологій досліджували вчені: В. Ю. Биков, О. М. Кривонос, М. П. Мазур, Н. В. Морзе, К. П. Осадча, С. О. Сисоєва, С. О. Семеріков, Є. М. Смирнова-Трибульська, Ю. В. Триус та інші. Особливості застосування змішаного навчання як інноваційної технології в українській системі освіти вивчали К. Л. Бугайчук, І. С. Войтович, І. П. Вороникова, В. М. Кухаренко, Г. В. Ткачук та ін. Значна увага науковців до змішаного навчання за останні роки спрямовує на дослідження цього питання більш докладніше.

Метою статті є аналіз можливостей змішаного навчання з метою оптимізації процесу формування компетентностей сучасного покоління студентів.

Зазначимо, що перші кроки впровадження в Україні дистанційного навчання як інноваційного було зроблено ще наприкінці 90-х років ХХ століття. На той час були поширені лише форми організації освітнього процесу за допомогою Інтернету. Поступово створено спеціалізовані центри, які вивчали можливості педагогічних Інтернет-технологій для освіти: Український центр дистанційної освіти (м. Київ), Інститут дистанційних технологій навчання (м. Київ), проблемна лабораторія дистанційного навчання (м. Харків) та ін. [5]. У редакції нового Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 р. інституційну дистанційну форму було офіційно закріплено як одну з основних форм здобуття освіти в нашій країні [11].

У багатьох вищих закладах освіти України дистанційне навчання реалізовується у формі заочно-дистанційного. Зокрема, у Державному університеті телекомунікацій, Національному університеті «Львівська політехніка», Сумському державному університеті, Східноєвропейському університеті економіки та менеджменту, Тернопільському національному педагогічному університеті імені В. Гнатюка, Хмельницькому національному університеті, Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна, Харківському національному університеті міського господарства імені О.М. Бекетова, Уманському державному педагогічному університеті імені П. Тичини та багатьох інших надається доступ до електронних бібліотек, у яких розміщено електронні навчально-методичні комплекси з навчальних курсів, відкритих освітніх ресурсів, відеолекцій, віртуальних тренажерів, інших технологічних рішень.

Про можливості, переваги й недоліки дистанційної освіти постійно дискутують вчені й викладачі-практики, проводять конференції і науково-практичні семінари. Однак реалізація дистанційного навчання в тому вигляді, яке воно має бути «за конспектом», поки що пов'язане з певними труднощами. Учені визнають, що існують безумовні недоліки дистанційної освіти [1; 3; 4; 6; 8; 9], зокрема такі:

- необхідність постійного, надійного доступу до джерел інформації, який має забезпечуватися наявністю комп'ютера з виходом до Інтернету;
- наявність у студентів недостатньої технічної й цифрової грамотності. Студенту треба мати достатній рівень володіння ІКТ для налаштування відповідного програмного забезпечення для читання або перегляду цифрових лекцій, проведення віртуальних лабораторних робіт, для усунення можливих програмних збоїв під час роботи в електронному середовищі;
- відсутність повного контролю за якістю навчальних курсів, які можуть бути подані недостатньо розробленими;
- відсутність ефективного розподілу між друкованою й електронною складовою навчального курсу, що потребує багато зусиль, часу, технічних і фінансових затрат;
- відсутність безпосереднього контакту між студентом і викладачем. Відзначимо, що під час дистанційного навчання є можливість поставити запитання під час онлайн трансляції або після перегляду матеріалу за допомогою фатів чи у формі електронного листа, публікації на дошці оголошень, узяти участь в онлайн-дискусіях тощо. Однак студент все одно перебуває у «віртуальному» класі, і це підкреслює той факт, що дистанційне навчання є ізольованим, що немає зворотного зв'язку;
- у дистанційній освіті більшість завдань виконуються студентами письмово. Комп'ютерний набір відповідей на завдання, написання есе за допомогою ПК, підготовка проекту, презентації - усе розуміється як виконання завдань на паперовому чи цифровому носіях. Та це не сприяє встановленню рівня набуття практичних навичок студента, бо в дистанційному навчанні відсутня така форма, як аудиторне практичне заняття;
- існує ймовірність виставлення студенту необ'єктивної оцінки за знання. У зв'язку з тим, що перевірка рівня володіння знань у більшості проводиться у формі тестування, рівень володіння технологічним інструментарієм усної риторики випадає

з переліку критеріїв оцінки. А як ми знаємо, комунікативні компетенції є важливими, особливо, якщо мова йде про підготовку студентів педагогічних спеціальностей;

– студенти не завжди самодисципліновані, свідомі й самостійні, тому побудова окремих курсів вимагає ретельного дотримання розкладу під час виконання завдань. Як і для всіх форм навчання, існують терміни, яких студенти повинні дотримуватись; завдання даються з фіксованим часом, тобто їх треба виконати до того, як закриється вікно програми. Від самодисципліни студента залежить результат вивчення онлайн-курсів.

Отже, проведений аналіз публікацій з питань дистанційного навчання дозволяє констатувати, що вказана форма організації освітнього процесу потребує оптимізації й інтенсифікації, тому в умовах сучасного інформаційного суспільства перед освітою поставлено нові завдання пошуку та вдосконалення методів навчання, які зорієнтовані не тільки на освітні вимоги, а й на особливості сучасного студента. Погоджуємося з думкою вчених про те, що серед інноваційних методик змішане навчання є найбільш ефективним, оскільки дозволяє організувати різні форми навчання на основі цифрових технологій [7; 10; 12].

Уперше термінологія змішаного навчання (з англ. – Blended Learning) була запропонована в 1999 році представниками американського Інтерактивного центру навчання (Interactive Learning Center), які заявили, що починають «...надавати програмне забезпечення для навчання через Інтернет, використовуючи власну методику Blended Learning» [1, с. 3].

Через сім років, у 2006 році, вийшла книга «Довідник змішаного навчання» (автори: Кертіс Дж. Бонк – доктор філософії, професор технології систем навчання в Індіанському університеті, штат Індіана, США; Чарльз Р. Грем – доктор філософії, доцент педагогічної психології і технологій в Університеті Брігама Янга, штат Айдахо, США), які підсумували всі напрацювання під час пілотного проекту з упровадження змішаного навчання в школах і вищих закладах Америки. Учені узагальнили, що змішане навчання передбачає «мікс» освіти «face-to-face» і освіти з використанням комп'ютерних технологій [13].

З того часу змішане навчання стрімко завойовує популярність у різних країнах Європи завдяки новому підходу до його організації й до якості результатів освіти, які демонструють студенти та учні шкіл під час самонавчання. В Україні увага науковців і педагогів-практиків до змішаного навчання активізувалася завдяки впровадженню нового Закону про освіту, який головною метою освітньої діяльності проголошує «...не отримання суми знань, а оволодіння учнями певним набором компетентностей та наскрізних умінь» [11]. Отже, для реалізації нових завдань перед освітою постає пошук інноваційних методик і форм навчання, які стають пріоритетними для науковців й освітян.

Варто зауважити, що змішане навчання не є інструментом, який переверне все навчання «з ніг на голову», але це той інструмент, який допоможе нам подивитись на процес формування компетентностей учнів і студентів іншими очима, змінити ставлення до інформаційних технологій, як до інструменту, який може допомогти і студентам, і педагогам.

Звернемось для тлумачення поняття «змішане навчання». Нашу увагу привернуло визначення від В. Tomlinson, С. Whittaker, які підкреслюють значення зазначеної форми організації для покращення результатів навчання. Учені зазначають, що «змішане навчання – це сукупність технологій та традиційного аудиторного навчання на основі гнучкого підходу, який ураховує переваги тренувальних та контролюючих завдань у мережі, що може значно покращити якість освіти» [15, с. 7].

У літературі знаходимо ще визначення змішаного навчання з різними змістовими акцентами. Зокрема, К. Л. Бугайчук визначає, що «змішане навчання - цілеспрямований процес здобування знань, умінь та навичок, що здійснюється освітніми установами

різного типу в межах формальної освіти, частина якого реалізується у віддаленому режимі за допомогою ІКТ і технічних засобів навчання, які використовують для зберігання й доставки навчального матеріалу, реалізації контрольних заходів, організації взаємодії між суб'єктами навчального процесу (консультації, обговорення), під час якого має місце самоконтроль учня (студента) за часом, місцем, маршрутами та темпом навчання» [3, с. 4].

Дослідниця Г. В. Ткачук під час визначення цього поняття підкреслює зв'язок змішаного навчання з іншими формами освітнього процесу: «Змішане навчання – це цілеспрямований процес передачі та засвоєння знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, заснований на поєднанні технологій традиційного, електронного, дистанційного та мобільного навчання» [12, с. 145].

На підставі названих формулювань визначимо такі ознаки змішаного навчання:

- форма навчання відноситься до традиційного в межах діяльності освітніх установ;
- це процес здобуття знань, умінь та навичок у межах певної навчальної дисципліни, частина якого реалізується у віддаленому режимі;
- під час вивчення навчальної дисципліни використовують інформаційно-комунікаційні технології та технічні засоби навчання;
- навчальні матеріали, які забезпечують електронне навчання, розміщені у вільному просторі Інтернет чи віртуальному просторі закладу;
- воно є персоналізованим, тобто спрямоване на врахування індивідуальних потреб кожного студента.

Варто зауважити, що змішане навчання трансформує стиль педагога, дозволяє перейти від трансляції знань до інтерактивної взаємодії зі студентом. Зокрема, аналіз літератури й власна педагогічна практика показують, що не всі студенти вчаться однаково, на засвоєння певного матеріалу різним особам необхідно різний час. Під час організації навчального процесу на умовах змішаного навчання студент сам вирішує, скільки часу треба йому для перегляду відео та виконання завдань, скільки разів треба прослухати матеріал. А під час аудиторних занять треба займатися найнеобхіднішим – розмовляти, порівнювати, вступати в дискусію, вирішувати проблемні запитання тощо. У результаті змінюється ставлення до знань – знання виступають не як зміст, а як інструмент.

Крім того, у кожному електронному курсі викладач може спланувати різні траєкторії вивчення матеріалу для певної групи студентів, яку він сам визначає після проведення первинного відбіркового тестування на початку вивчення курсу. Такий підхід дозволяє враховувати адаптивний підхід, тобто підхід на основі індивідуальних особливостей студентів.

Отже, аналіз наукової літератури [3; 7; 10; 12; 13; 14], досвіду впровадження змішаного навчання показують, що сильні сторони технології переважають, більшість слабких місць мінімізуються, а можливості, які надає змішане навчання для освіти, доводять, що ця технологія є перспективною. Позитивні аспекти змішаного навчання дозволяють зняти певні недоліки під час навчання в умовах дистанційної освіти, бо створюють умови для:

- безпосереднього контакту студента й викладача. Змішане навчання ґрунтується на двох способах вивчення теоретичного матеріалу – на онлайн (дистанційно) й очно (безпосереднє спілкування з викладачем). Такий підхід дозволяє ефективно поєднати роботу, у результаті якої проходить обговорення, дискусії, обмін досвідом і самостійна робота студента;
- підвищення мотивації студентів до навчання завдяки впровадженню інтерактивних методів під час аудиторних занять, урізноманітнення самостійної роботи, надання доступності освітніх ресурсів у звичному для них Інтернет-середовищі;

– об'єктивного оцінювання рівня знань студентів, адже в процесі спілкування на аудиторних заняттях викладач може розширити спектр методів контролю, що складе цілісну картину рівня володіння студентами загальними та професійними компетентностями;

– зміцнення аудиторних занять і вивчення матеріалів за допомогою електронних ресурсів, що допоможе налагодити постійний контроль за виконанням студентом обов'язкових завдань. А можливості електронних систем у налаштуванні тестування, онлайн форумів контролюючого характеру сприяє розширенню видів перевірки рівня навченості студентів у формах, більш для них привабливих.

Звісно, що залишається підвищена увага до забезпечення постійного й надійного доступу до джерел інформації, які залежать від технічних і технологічних параметрів комп'ютерних систем, від володіння викладачами і студентами цифровими технологіями. Доцільно в структурі освітнього закладу організувати постійно діючий відділ, метою якого стане надання допомоги викладачам і студентам з питань, що виникають під час роботи в електронній освітній системі.

Зокрема, на базі Ізмаїльського державного гуманітарного університету створено консультативно-навчальний відділ, метою якого було підвищення кваліфікації співробітників закладу в напрямі впровадження змішаної форми навчання. З вересня 2018 року проведено ряд методичних семінарів з метою удосконалення професійних педагогічних компетенцій викладачів з упровадження елементів дистанційного навчання на аудиторних заняттях та урізноманітнення самостійної роботи студентів. Практичні тренінги з розробки навчально-методичних комплексів в електронному освітньому середовищі LMS Moodle для викладачів дозволили не лише показати широкий спектр можливостей електронного освітнього середовища для повноцінної підтримки процесу навчання, а й різноманітні способи подання навчального матеріалу, перевірки знань і контролю успішності, безпосередньо розробити власні електронні ресурси в середовищі Moodle.

Після проведення ряду тренінгів було проведено опитування викладачів з метою вивчення їхнього ставлення до впровадження змішаного навчання в освітній процес. З'ясовано, переважна більшість (90 %) погодилася, що характер взаємодії між викладачем і студентом в умовах змішаного навчання значно підвищать якість традиційного навчання, однак тільки 35 % з опитаних виявили бажання й готовність упровадити змішане навчання студентів під час викладання їхніх курсів, розпочали створювати власні електронні ресурси.

Аудиторія, що залишилася, поділилася на «скептиків» (40 %) і «противників» (25 %). Позиція «скептиків» характеризується тим, що вони розуміють важливість і потенційні можливості дистанційного навчання для внесення інновацій в організацію навчального процесу, та бачать більше користі в традиційних лекціях, конспектах студентів «від руки», вважають, що ефект застосування цифрових технологій не можливо передбачити, адже вказана технологія ще більше заглиблює студентів у цифровий світ, а це стає загрозою й для їхнього розвитку, і для їхнього здоров'я.

«Противники» – це викладачі, що негативно ставляться до нововведень, особливо до тих, які стосуються ІКТ та Інтернет-технологій. Це пояснюється тим, що вони мають проблеми під час використання електронних ресурсів, у них відсутні необхідні навички або недостатня впевненість під час їх використання. До цієї категорії можна також додати тих, хто, маючи достатні навички роботи з ІТ-технологіями, погано уявляє впровадження цих технологій у навчальний процес або має негативний досвід їхнього використання, а тому сформував для себе негативне ставлення до такого навчання. Пояснення «противників» нововведень зводяться до таких висловлювань: «Не володію технологічними навичками», «Великий обсяг роботи з розробки й налаштування електронних ресурсів», «Традиційні форми роботи ефективніші».

Отже, вивчення літератури, присвяченої питанням змішаного і дистанційного навчання, дозволяють зробити висновок, що в умовах трансформації освіти змішане навчання дозволяє оптимально поєднати можливості й переваги традиційного й дистанційного навчання та оптимізувати процес формування компетентностей сучасного покоління студентів.

Звісно, що виникає ще багато питань, які пов'язані з особливостями впровадження змішаного навчання в практику навчального закладу, про взаємозв'язок різних видів занять в умовах змішаного навчання, про роль викладача і «вартість» його зусиль під час налаштування електронних курсів. Ці питання доцільно ретельно вивчити й узагальнити, що є метою наших подальших досліджень.

### Література:

1. Безрученков Ю. В. Педагогічний контроль в системі дистанційного навчання. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України*. Хмельницький. 2015. Вип. 2. С. 5-14. URL: [https://nadpsu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/10/visnik\\_2\\_2015\\_pdn.pdf](https://nadpsu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/10/visnik_2_2015_pdn.pdf)
2. Бородкіна І. Л., Бородкін Г. О. Цифрова грамотність як фактор реформування вищої школи. *Молодий вчений*. 2017. № 8. С. 395-399. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv\\_2017\\_8\\_89](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2017_8_89)
3. Бугайчук К. Л. Змішане навчання: теоретичний аналіз та стратегія впровадження в освітній процес вищих навчальних закладів. *Інформаційні технології і засоби навчання*. Київ. 2016. Т. 54, вип. 4. С. 1-18. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ITZN\\_2016\\_54\\_4\\_3](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ITZN_2016_54_4_3).
4. Гірінова Л. В., Сибірякова І. Г. Деякі проблеми впровадження дистанційного навчання в Україні та оцінки його якості. *Дистанційне навчання – старт із сьогодення в майбутнє: матеріали II всеукр. наук.-практ. конференції з міжнародною участю* (Харків, 19 травня 2016 р.). Харків, ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. С. 76-80.
5. Дистанційна освіта: Офіційна сторінка МОН України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/distancijna-osvita>
6. Захарова І. В., Лисенко А. В. Досвід розробки дистанційних курсів у Східноєвропейському університеті економіки і менеджменту. *Дистанційне навчання – старт із сьогодення в майбутнє: матеріали II всеукр. наук.-практ. конференції з міжнародною участю* (Харків, 19 травня 2016 р.). Харків, ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. С. 15-20.
7. Іпполітова І. Я. Особливості запровадження змішаного навчання у вищих навчальних закладах України. *Дистанційне навчання – старт із сьогодення в майбутнє: матеріали II всеукр. наук.-практ. конференції з міжнародною участю* (Харків, 19 травня 2016 р.). Харків, ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. С. 20-25.
8. Коваленко Л. Б. Проблеми впровадження дистанційної освіти в учбових закладах України. *Дистанційне навчання – старт із сьогодення в майбутнє: матеріали II всеукр. наук.-практ. конференції з міжнародною участю* (Харків, 19 травня 2016 р.). Харків, ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. С. 98-102.
9. Кухаренко В. М. Перешкоди впровадженню дистанційного навчання. *Дистанційна освіта: реалії та перспективи: матеріали I всеукр. наук.-практ. конференції* (Харків, 12 грудня 2018 р.). Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2018. С. 35-38.
10. Муращенко Т. В. Змішане та дистанційне навчання як спосіб доступу до якісної освіти. *Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету*. Київ. 2017. Вип. 3. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/oeemu\\_2017\\_3\\_45](http://nbuv.gov.ua/UJRN/oeemu_2017_3_45)
11. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2984-14>
12. Ткачук Г. В. Змішане навчання та особливості використання ротаційної моделі у навчальному процесі. *Інформаційні технології в освіті*. Херсон. 2017. № 4 (33). С. 143-156. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/itvo\\_2017\\_4\\_11](http://nbuv.gov.ua/UJRN/itvo_2017_4_11)
13. Curtis J. Bonk, Charles R. Graham, Jay Cross, Michael G. Moore. *The Handbook of Blended Learning: Global Perspectives, Local Designs*. San Francisco. 2006. Pfeiffer. 624 p. URL: <http://eu.wiley.com/WileyCDA/WileyTitle/productCd-0787977586.html>.
14. Education 3.0: A Conversation With Dr. Curt Bonk By Todd Zipper for uncompromising EDU which is a blog run by The Learning House. URL: <http://www.uncompromisingedu.com/2015/10/22/education-3-0-a-conversation-with-dr-curt-bonk/>
15. Tomlinson B., Whittaker C. *Blended Learning in English Language Teaching: Course Design and Implementation*. London: British Council. 2013. 252 p.

Miziuk V. A.

MIXED LEARNING AS A PROBLEM OF MODERN EDUCATIONAL SPACE

*In today's information society, the task of finding and improving teaching methods that are oriented not only on educational requirements, but also on the student's particularities, is set before education.*

*The system of distance learning, which was the guideline for the introduction of e-learning in the educational process, has both positive and negative aspects when organizing the activities of teachers and students. Mixed learning as a form of integration of distance and traditional training helps to eliminate the disadvantages of distance education and increase traditional learning through the integration of these forms of organization of educational space.*

*The article reveals the essence of the concept of «mixed learning», identifies its features, namely: the form of training refers to the traditional one; a part of the training is implemented in the remote mode; educational materials are placed in the space of the Internet or the virtual space of the institution; it is personalized. on the basis of this revealed the positive features of the integration of mixed learning with distance learning.*

*It is shown that the introduction of innovative forms of teaching is not always perceived positively by teachers. Negative attitude is related to the established traditional views and the inability to work with digital resources. An approach to the solution of the contradiction between the requirements of the digital society, education and the inadequate level of proficiency of the teachers of the University of ICT was revealed. Organization of the permanent department for the implementation of the best methods of mixed learning will allow to conduct scientific and methodological support of the project on the basis of research of the concept and terminology apparatus, studying the models of mixed learning and its opportunities in the organization of classroom and independent work; will help to develop effective methodology, tools and practical recommendations for organizing and accompanying mixed learning in the educational process of the university.*

*Key words: information society, digital technologies, distance education, disadvantages of distance education, mixed learning, signs of mixed learning, positive aspects of mixed learning, teacher training.*

*Дата надходження статті: «19» жовтня 2018 р.*

УДК 37.09:378

Олійник Ю. І.\*

**ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА**

*У статті розглянуто сутність та структуру сучасного освітнього середовища. Проаналізовані відмінності між поняттями «освітнє середовище» та «освітній простір». Розглядаючи технологізацію освітньої сфери як об'єктивний процес, новий еволюційний етап, умови якого потребують перегляду підходів у формуванні, супроводі та забезпеченні процесу природного розвитку особистості. Визначено структурні компоненти інноваційного освітнього середовища та психолого-педагогічні умови його формування, особливу увагу надано сучасній методології технологізації освітньої діяльності. Вивчення феномену педагогічної технології дозволило виділити низку визначальних характеристик, більшість із яких можливо визначити, як безумовні переваги, зважаючи на результати застосування. Алгоритм реалізації педагогічної технології передбачає систематичну, цілеспрямовану, свідомо проєктовану на визначений результат діяльність фахівця. Таким чином, неструктуроване елементарне виконання педагогічних дій не може розглядатись як технологія. Отже, педагогічна технологія спрямовується на вдосконалення майстерності педагога, його компетентності у вирішенні освітніх завдань. Науковому інтересу до проблеми технологізації освітнього середовища можливо надати характеристику постійного, однак означений факт не свідчить*

\*© Олійник Ю. І.